Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Số THỨ 1090 — NGÀY THỨ SÁU 10 MARS 1922 — NGÀY MỒNG 12 THÁNG HAI ANNAM NĂM NHÂM TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR PROPRIÉTAIRE: NGUYỄN VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique: LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Nông-phố	Ngoại-quốc
Một năm	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

南中日報 ❦ 六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE Nº 88

POUR LES ANNONCES s'adresser à Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 155-155-157 (1er étage)
à Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris: chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Tronchet
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

QUỐC TRÁI

ĐẶNG KHOÁN TRƯƠNG CUỘC KINH-TẾ TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP

Vì muốn giấy tờ gởi đến các xứ cho kịp (nhứt là xứ Lèo) nên định lại ngày 5 mars khởi cuộc quốc-trái cho đến 25 mars 1922.

Thế thì kể từ *ngày 5 mars cho đến 25 mars 1922* **sẽ mở cuộc quốc-trái bạc đồng. Quan Toàn-quyền tổng thống Đông-Pháp được phép mở cuộc quốc-trái nầy theo chỉ dụ ngày** *8 octobre 1921* **và theo thể lệ trong lời nghị-định của quan Toàn-quyền** *ngày 11 octobre 1921.* **Cuộc quốc-trái nầy mở ra chỉ để làm cho hoàn-thành đường xe-lửa từ Vịnh tới Đồng-hà, mà vẫn là một việc làm thứ rất cần ích, tiện cho sau nầy sẽ mở cuộc quốc-trái khác nữa trong các xứ ở miền Đông-Pháp, đặng khoáng-trương các cuộc kinh-tế và chấn-hưng các cuộc canh-nông, hầu làm cho đất Đông-Pháp, thành-thuộc. Ấy là lần thứ nhứt mà dân Đông-Pháp được gọi đến chung-cùng nhau mà làm cho xứ-sở mình cho thành-thuộc và xứ Đông-Pháp mượn đường quốc-trái, lấy của-cải của dân chúng mình trong xứ mà làm thế-lực kim-tiền, cần ích trong việc thi hành các cuộc to-tác.**

Thể-lệ về cuộc quốc-trái nầy kể như vầy : Vé vay mỗi cái là 50 chục đồng, thối hồi lại nội trong hạng ba mươi năm là lâu hơn hết, lại thối bằng số trúng theo bực định kể ra dưới đây. Mỗi năm có 4120 vé thối hồi lại, ba tháng xổ số một kỳ, kỳ ba tháng đầu và kỳ ba tháng thứ ba, thì có một vé trúng được 10.000 đồng ; một vé trúng 1000 đồng ; 12 vé 500 đồng ; 1016 vé 100 đồng. Còn kỳ ba tháng thứ nhì và kỳ ba tháng thứ tư, thì 4 vé trúng 1000 đồng ; 26 vé 500 đồng ; 1000 vé 100 đồng.

Trước khi phô các phần lợi cho kẻ cho vay trong cuộc quốc-trái nầy rỏ biết, thì người nên sánh mà coi vốn vay chẳng nhiều mà số trúng lại định nhiều hơn hết, từ xưa chưa có cuộc vay nào bên chánh-quốc dám bì.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES
NÊN MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC
[illegible]
宜買東法公債票算銀元

THỜI CUỘC HƯỚNG-CẢNG

(Tiếp theo)

Trong số bữa thứ tư qua rồi, cũng trong đề luận nầy, tôi đã có nói, các hãng tàu khi thấy tờ của hội rải ra như vầy rồi, nhắm biết việc chẳng lành, nên chịu tăng lương y lời xin của hội, mà cũng chẳng thấy bạn tàu trở xuống làm công ; bấy giờ mới hay nhứt là Chánh-phủ Hồng-mao, bạn tàu Các-chú mượn lấy cớ, lòng mong tạo phản. Bởi vậy Chánh-phủ mới ra bố cáo cho các hội bạn tàu biết, thứ nhứt là hội *Seamen's Union*. Mà bởi hội *Seamen's* bất tuân, Chánh-phủ Hồng-mao mới lập nghị định phá tang hội ấy. Nghị định của ông Réginald Edward phê lúc đầu tháng Février, có các khoản như vầy :

Xét vì, theo phúc bẩm của bản phái viên tra khảo, tôn chỉ của hội *Seamen's Union* tại Hướng-cảng chẳng phải lành, mong lập đề khuấy rối việc ở an cũng là làm xao-xiếng dân lành trong thuộc-địa.

Bởi các cớ ấy, ta là Réginald Edward Stubbs, chiếu theo phúc bẩm của bản phái viên, chỉ phân hội Seamen's Union vi phép.

Ngày, 1er Février 1922.
Ký tên và đóng ấn.

Nghị định phê rồi, thượng-thơ thuộc-địa lãnh thi hành, có thêm lời giải rằng hội Seamen's Union xuôi việc phế công, chẳng vì một ý mong xin tăng lương bổng, chỉ mong tạo phản khuấy rối nước nhà, làm xao-xiếng dân lành, mất sự ở an trong thuộc-địa. Nếu Chánh-phủ dung dưỡng cho như vậy, thì hội Seamen's Union không những làm cho bề ở ăn trong thuộc-địa ra thiếu thốn mất mỏ mà thôi, lại còn làm ngăn trở bề thế sanh nhai của bá tánh. Vì hội Seamen's khuấy rối, làm cho xao-xiếng dân lành, nên Chánh-phủ nhận cho là vi phép.

Chiếu theo luật nước :

Người mà vào hội lập không đủ phép, chẳng luận vào cách nào, làm đi gì, sẽ bị phạt vạ từ một đồng bạc cho tới một ngàn đồng, và phạt tù từ một tháng tới mười hai tháng. Điều luật thứ năm lại nói hội lập không đủ phép, thì bất luận sự đậu góp nhỏ lớn chi bày ra làm cho hội ấy, cũng đều vi phép cả. Điều thứ sáu lại cho phép bắt buộc và xét nhà mà lấy những tờ giấy hội.

Nhờ điều luật ấy, theo tin điện Hướng-cảng ngày 3 février, với lời nghị của Chánh-phủ Hồng-mao, sở tuần cảnh mới trục hoạch bốn tên đầu hội. Giam vào ngục để chờ « án-kết ». Theo như lời bố cáo của Chánh-phủ ngày trước, bọn anh nghị trưởng nầy sẽ bị xuất ngoại thuộc-địa, song tin điện có bàn rằng, nếu bốn anh nghị-trưởng nầy mà chịu qui thuận, giao kết chắc chắn thì lẽ cũng đặng tha ngay.

Bắt bốn tên đầu hội rồi, sở tuần cảnh dẫn lính tới vây các nhà hội mà xét lấy sổ sách rồi đóng cửa lại hết. Cũng có bắt đặng một tên hội-viên hay đi dọa hăm làm cho bạn tàu và dân-công chẳng dám làm. Cả thành phố Hướng-cảng đều rúng động, song chưa đủ cho các hội ngã lòng, vì bắt buộc làm dữ vậy mặc lòng, bạn bè cũng chưa trở xuống ; cũng bởi, những bạn bè và dân-công còn sợ thù oán. Một tiếng của hội bạn tàu hăm để mũi dao vô tình vào ngực, tiếng hăm mà tôi đã có nói trước kia, đủ ngăn cản những người ngã lòng, muốn xuống làm đặng lấy tiền công đắp đỗi. Ấy cũng bởi thói tục bên Tàu, hễ dám hăm thì dám làm, nên nghe hăm ai cũng sợ. Bữa chiếc tàu Porthos của Pháp tới bến Hướng-cảng cũng còn thấy hội bạn tàu ngồi thuyền đâm ra, mong cặp đặng lên mà dụ-dỗ bạn tàu Porthos. Rõ thấu tri cơ, quan tàu Porthos dạy lấy vòi rồng thục nước, làm cho cả thuyền hội bị tấm dầm dề mà qua không đặng.

Mới bữa qua đây, có tin Hướng-cảng bắn qua, báo việc bạn tàu phế công đã dứt. Xem tin, tôi có lòng mừng ; vì hễ vụ biến ấy đặng sửa an, thì tàu Hướng-cảng có chở hàng qua lại. Đồ ngoại hóa chẳng còn hút như mấy tháng nay, ta phải chịu mua cao giá.

Ấy là cớ đồ ngoại hóa bắt giá cao đó, chớ chẳng phải tại giặc-giã gì đâu, như tiếng thiên-hạ đồn, Sanh-ga-bo nào động.

Tóm lại, mấy tháng nay, đồ ngoại hóa, những món ta thường dùng bị hút, nên ta phải chịu mua cao giá quá lẽ đó, cùng nghĩ ra, lỗi ấy ở ta ; ta nên trách lấy ta mà chẳng nên than thở. Nếu bấy lâu, ta để ý tìm tòi về món kỹ-nghệ, cùng học dồi thương mãi cho lành, thì đồ xứ ta ta dùng, có cần chi đồ ngoại mà phải chung chịu sự thiệt hại cùng người trong cơn biến xảy. Bởi ta không chuyên thương-mãi kỹ-nghệ, cứ chuyên có một nghề sắm sẵn bạc tiền để chờ mua đồ của người chở tới, nên biến tai biến ở xứ người, mà hệ lại lây tới ta phải chịu.

Đường ấy, tưởng đủ cho đồng-bang ta thấy, đời nay chẳng phải chữ Sĩ đứng đầu, và chịu cho Nông-thương kỹ-nghệ là căng bổn, đặng nhà có của, có con, cho ăn học, đừng có mong để bước quan trường hoạn lộ.

Nên học lấy nghề nghiệp cho thông thạo rồi về xuất vốn nhà lập xưởng kỹ-nghệ như xứ người, trước là thủ lợi cho mình, sau là giúp ích cho đồng-bang, sau nữa mở mang cho nòi giống. Đặng vậy mới mong tránh khỏi những tai bay họa gởi về ngày sau cho.

LÊ-HOÀNG-MƯU

NHIỀU QUÁ HẾT QUÍ

Trên đời, muôn vật, vật gì cũng quí, nhứt thiết ngọc ngà châu báu, vàng bạc lụa là, đất đá cỏ hoa, côn trùng điểu thú v. v.. không vật gì là không quí ; trong hạng người cũng vậy ; từ thiên-tử chí thứ-dân, biết bao đấng anh-hùng nghĩa-sĩ, biết bao người hào-kiệt trọng-phu, nhẫn xuống kẻ hiền người ngu, kẻ nhan sắc người xủ-lậu suy cho kỹ thì mỗi mỗi đều có cái quí cả. Nhưng suy kỹ ra nữa, thì cái quí ấy chỉ riêng ra từng người, không phải chỉ chung cho cả thảy người, nên chi dầu người dầu vật cũng vậy, đối với từng người đều có cái quí riêng cả.

Đây lại lấy riêng ra cái chức phẩm của từng người mà luận, thì cũng đủ rỏ sự-vật trong thế-gian quí tiện là thế nào : Trong nước trừ ra trên thiên-tử, dưới thứ-dân, kế đó từ chức Thủ-tướng của triều-đình, rốt nữa là một chức dịch-mục trong hương ấp. Thì chức Thủ-tướng quí cho nhà Thủ-tướng còn chức dịch-mục cũng quí cho nhà dịch mục vậy, của ai nấy quí là lẽ tự-nhiên : trong ấy lại có cái quí đặt-biệt ra nữa : Nếu quan Thủ-tướng ấy, chức dịch-mục ấy mà có cái tài-đức gồm đủ, thinh-danh hiển-hách hơn Thủ-tướng kia, dịch-mục kia thì cái quí lại càng quí ra nữa ; không nhưng, ai cũng có cái quí riêng ra từng người vậy. Đó, là luận về những chức đối với đời có công đức.

Bây giờ chỉ lấy riêng ra cái chức phẩm đối với đời không công đức mà luận — trông ra cái chức ấy hiện-tại ở xứ ta lại nhiều lắm, mà tương-lai đây tưởng còn nhiều nữa, là cái chức Huyện hàm, Phủ hàm, Đốc-phủ-sứ hàm.

Đọc tới đây, tưởng liệt-quí đang ở trong cái địa-vị hàm-phẩm ấy đã ngay ngay trong bụng rồi, chắc sao ký giả kiếm đều bài-xít chớ chẳng không, vì ký-giả đã ló mòi.

Thật thế, đâu dám dấu. Phàm việc gì đáng làm thì làm, nên nói thì nói, lời ngay trái tai thì ai không chịu, thẳng mực Tàu đau lòng gỗ thì gỗ không ưa, mặc dầu, lý-luận nào có lẽ thì tuân.

Xứ Nam-kỳ ta đương-kiêm, trông ra Huyện hàm Phủ hàm, Đốc phủ-sứ hàm nhiều lắm, mà nhứt là Huyện hàm. Lấy riêng từng người mà xem thì hàm nào cũng quí, nhưng lấy phần đông người mà xem, thì chức ấy có quí, mà cũng có không quí vậy. Là vì những người mong có chức hàm ta nay, phần nhiều là người không rõ cái đặt-sắc của chức hàm là một chức quí hóa có đặt-biệt không phải « thinh-không », « thinh-không », « thinh-không », như một bà đờn-bà góa kia mà có chức hàm ấy được.

Chức hàm ấy, là một chức đã có cái thanh-danh rồi, đã lại có cái công-phu đối với trách-nhậm mình trước rồi. Đến ngày nhà-nước xét được cái công-trình của mình đã trọn vẹn với chức-trách, chung cuộc, nhà nước tặng mình cái chức **Hàm** *là tỏ dấu rằng mình đương quan trọn vẹn, danh-giá trong sạch rồi, nên nhà-nước phong mình chức hàm đó là cái chức thanh-bạch để làm gương cho người tương-lai. Cũng như một ông Đốc-phủ-sứ làm quan đến ngày hưu-mãng rồi, nhà nước xét ra ông Đốc-phủ-sứ ấy công-cán nhiều, thinh danh lớn, nên nhà nước phong cho chức Đốc-phủ-sứ hàm để tỏ rằng ông quan nầy đã trọn vẹn cái chức-trách ông từ ngày ông làm quan. Thế thì cái chức hàm nầy còn quí hơn cái chức đương hành chánh của ông hồi trước — đại-khái cái chủ-đích của cái chức Huyện hàm Phủ hàm, là thế, không phải là người bình sanh đối với quốc-gia xã-hội, không người — không có cái công-tích gì, ngày kia kiếm thế thần yêu cầu nhà nước cho chức hàm, thì chức hàm ấy không giá-trị gì, có khác nào người đờn-bà góa mà được thọ-phong tấy đấu.*

Xứ ta nay trông ra cái chức hàm nầy thật là tấn bộ lắm. Kìa, kia, kìa, thiếu gì ; tưởng tương-lai lại còn nhiều nữa, mà nhứt là qua kỳ quốc-trái nầy. Thuở nay chẳng bước chưn đến nha-việt trong làng, mà hốt-nhiên cũng có chức Huyện hàm vậy. Thế thì cái ông Hàm nầy kỳ lắm mà thét rồi đây nhiều quá cũng hết quí đi nữa.

(Còn nữa) **Tân Tân.**

Ai không đánh số thì quê,
Đánh như chưa của đánh về ngày sau.

Số nầy không đánh thì quê,
May ra cũng đặng phủ phê với đời.

Kết quả cuộc quốc-trái nội bữa thứ tư

1· Số người mua phiếu-trái.............. 2 219
2· Số phiếu trái của họ mua.............. 5.787
3· Cọng số tiền các phiếu-trái........ 286 850
4· Tổng-cọng lại bốn ngày............ 1.443.550

Vô-tuyến điện

Cuộc công-thải ở Đông-pháp

Trong báo Midi Colonial đề ngày 2 mars 1922, ông Outrey, thân-sĩ xứ Nam-kỳ có đăng một bài nói rằng hiện-tình Đông-pháp rất nên thạnh-mậu. Đương buổi phong-trào, đường kinh-tế gặp cơn thắc-mắc và trong các nước thường có nội-loạn thì Đông-pháp là xứ rất thái-bình và rất hưng-vượng sẽ tranh được một địa-vị cao-thượng ở giữa các nước thuộc về người nước da vàng. Cái cơ phát-đạt ấy do bởi lòng ham-mộ, chí nhẫn-nhục, cố-công rất đáng khen mà sanh ra cái kết-quả ấy. Dân bổn-thổ sẽ được hưởng trước hết và nhiều hơn hết những cái lợi-ích ấy vì nhờ cờ tam-sắc chở che cho được thái-bình mà đặng khai-thác mở-mang địa-lợi. Từ đây gia đình người bổn-xứ được chơi-chở. Tuy vậy mà cái lợi đã thâu bấy lâu nay muốn cho được hữu-ích (nghĩa là làm cho lợi nầy sanh lợi kia nhiều hơn nữa) thì người trong xứ phải đồng tâm cọng lực mà làm cho xứ Đông-pháp có đủ khí-cụ để chấn-hưng đường kinh-tế. Nếu người bổn-quốc giúp cho cuộc công-thải được thành tựu thì là người bổn-quốc đã tỏ dấu công ơn về tiền-đồ kinh-tế của Đông-pháp rồi. Vả lại cuộc công-thải nầy rất hạp với trí-độ của người Annam. Trước hết thì công thải làm bằng bạc, sau lại có bày xổ số. Lại khỏi phải mất ngày giờ tới lui kho bạc mà lãnh tiền lời. Có xổ số nhiều lần, mà mình có từng đem phiếu quốc-trái đi thế chưn cũng được. Ấy cũng là một mối lợi-ích cho nhà nông thương hay cần-dùng tiền. Nhà băng Đông-pháp mà cho vay rồi thì dân-sự khỏi phải đến vay của khách-trú là người chủ nợ độc-hiểm.

Báo Le Temps bàn góp cách kịch-liệt những lời bình-luận của các báo Langsa về cái công-hiệu sau nầy của cuộc công-thải Đông-pháp. Cái cách thí-nghiệm lý tài của Chánh phủ Đông-pháp rất hạp thời và không thể không làm được vì hiện-thời Mẫu-quốc không đủ tư bổn mà khai-thác mở mang cho Đông-pháp được.

Báo L'Opinion hoan-nghinh dự-định ông Sarraut nói rằng cách-thức về lý-tài để cần dùng nay tìm chưa ra được. Mà dầu thế nào Pháp quốc có giúp thuộc-địa bất quá dùng tiền quan giá thấp quá, tuy biết rằng giá bạc tăng song chưa được bực trung-bình. Nếu công-thải làm theo giá tiền quan tây thời đến lúc trả lại Chánh-phủ phải trả bằng hai cái số tiền thâu vô thì hại quá. Còn một điều đồng bạc của người Annam có giá-trị nhiều cho nên công-thải làm bằng bạc đồng thì tránh được sự hao-hớt về giá bạc cao-hạ. Người Annam đã lỗ nhiều, về các cuộc quốc-trái đương lúc còn chiến-tranh.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam kỳ

SAIGON

TẠI NHÀ HÁT TÂY SAIGON, ngày 11 Mars, 9 giờ tối bạn hát Cải-lương của Thầy Năm Tú ở tại Mytho, sẽ hát đặng cổ động quốc-trái Đông pháp.

Cứ tôn nên nhớ ngày ấy đến mà xem kẻo uổng.

Sẽ hát tuồng « TIỀN NGHĨA HẬU LỢI » hay lắm !!

Đào mả lên.

Hôm 26 février, sở sơn đầm Bình-đông đi chứng cho người ta lấy cốt một người đờn ông và một người đờn bà tại làng Nhâm-lăng (Sóc-trăng). Mấy ông thấy có một cái mả ai đã đào rồi, hai cốt lấy đem đi đâu mất. Lần mò đường tra vấn thì hay rằng người đào mả ấy là tên Lý-Phụng, ở Hưng-thạnh (Bãi-xàu). Bắt nó mà hỏi thì nó khai như vầy :

« Tôi nghe nói cha Brun muốn cất nhà trong làng Nhâm-lăng, nhằm chỗ có mả nhiều, nên hôm 29 janvier tôi có đi đào mả ông thân tôi chết đã 35 năm nay, lấy cốt bỏ vào thạp đem chôn trong đất thánh làng Nhâm-Lăng. Tôi không biết rằng cấm lấy cốt không xin phép.

Lý-Phụng đã giao cho quan Tòa Sốc-trăng.

Trộm xe máy.

Thầy giáo Vương-văn-M. .... ở Mytho cớ rằng không biết ai trộm của thầy một cái xe máy hiệu Hirondelle số 144.070 giá 80 đồng. Có tầm kiếm mà không đặng.

Tử thi.

Thây tên Châu-thị-Hoai, ở trên ghe tam bản bị xà-lan đụng té xuống rạch Kabon mà thác, hôm nọ mới vớt đặng hôm 28 tây gần cầu bến Trần-tinh Van (Mytho).

Quan Bện-Lý đã cho phép chôn.

Vụ trộm vàng 8 ngàn quan

Bổn báo có thuật vụ án trộm lấy của bà B... trong vật đáng 8 ngàn quan và 126 đồng bạc. Một đứa phạm là tên bồi Huỳnh-văn-Sanh, giao cho thầy đội Phạm-văn-Hiếu tra hỏi, khai quyết cho tên giặt ủi Lê-văn-Nhơn là đứa lấy của ấy. Lời khai nó như vầy :

« Tối bữa mất đồ đó, tôi thấy tên giặt ủi lén đi ra tôi nghi cho nó trộm chi đây nên mới nom theo thấy nó đi lại góc nhà thương rồi lại gần buội trong tối một lát mới trở về nhà chủ. Tôi chắc nó trộm đồ giấu đó nên chừng nó đi rồi tôi lại coi thì quả có cái hộp vàng và cái túi xách của bà B... để ẩn với nhau. Tôi liền mở túi ra lấy bạc và mở hộp lấy một mớ trang vật bỏ vào túi áo tôi mà về. Đi tới góc đường Baria và des Glacis tôi gặp tên nấu ăn Ng-văn-Du tôi bèn kêu nó mà đưa hết bạc cho nó và đưa hoa tai với một đồng vàng bà thường để đeo chơi. Hồi đó tôi qua Tân-gia giấu đồ kia dựa mé rạch Cái-cá, gần một cái nhà, dưới mương đất ướt. Hôm chiều chúa nhựt rồi tôi dắc thầy đội Phạm-văn-Hiếu làm bộ kiếm chỗ nầy chỗ kia, cũng trong châu thành rồi mới lại đó mà lấy lên.

Còn những trang vật thầy chúa « Mau » làm phép kiếm đặng nơm no thì tôi không rõ đặng. Đồ đó là do trong hộp mà tôi lấy không hết còn để lại đó. Chắc là Lê-văn-Nhơn lấy đem chôn đó

Bởi lời khai ấy nên bắt tên nấu ăn Trần-văn-Du và tên giặt ủi Lê-văn-Nhơn đem ra đối nại với tên Bồi. Du và Nhơn đều kêu oan và nói rằng Sanh nói láo, cáo gian cho chúng nó.

Còn đương tra nữa.

Trung-kỳ

HUẾ

Ngày lễ Du-xuân

Ngày mười một tháng giêng năm nay là ngày lễ Du-xuân. Mỗi khi đến ngày lễ Du xuân bản quán đã tường tất tự thuật Khánh-lễ ấy tưởng độc-giả chư tôn cũng đã tường tất. Vậy nay lược tự cái đại-khái lại như sau nầy :

Chiều hôm ấy, khi hoàng-thành nội ngoại đã thanh tất các sự trần thiết bài-hạ, loan-giá, lỗ-bộ đã tề chỉnh thời đạo-ngự từ cửa Ngọ-môn ra cửa Thượng-tứ đến phủ Khâm sứ, tại phủ ấy có đội linh-tập và phường nhạc-tây dàn hầu để cung nghênh ngự-giá; quan Khâm-sứ cùng các quan thủ hiến mặc lễ phục nghênh tiếp ngự-giá đến nơi, Hoàng-thượng, Hoàng-tử cùng Văn-võ đình thần vào phủ Khâm-sứ, quan Khâm cùng các quí quan tiếp. Ngài vào đãi tiệc rượu mừng rất trọng-thể, chuyện trò chừng 15 phút thời ngự-giá hồi loan, khi ấy đạo-ngự lại trở về đường Paul Bert theo lối đường đông ba rồi vào cửa Chánh-đông quanh trước dãy Lục-bộ rồi vào Đại-nội.

Đồng-bang ta nên mua vé quốc-trái nầy, bằng bạc đồng, chẳng phải như mấy lần trước, bằng số quan ; nên sợ giá-bạc trồi sụt rồi lỗ-lã, đã vậy mà lại còn có thể trúng số bạc nhiều hơn thập bội, còn ít lắm cũng được một trăm đồng bạc. Lợi lắm ! Ích lắm ! Nên mua vé quốc-trái ấy lắm !! Thứ [illegible] lại mà coi !!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM Chớ nên lộn thuốc của Ngoại quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rời và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

Chiều hôm ấy, hồi 3 giờ rưởi thời ngự giá xuất du đến 6 giờ 45 phút hồi cung. Suốt ngày khi trời đằm-thắm im tạnh, người đi xem lễ gần-xa nô-nức như gấm trải như là thêu dưới nước trên bờ một màu rực rỡ năm sắc chói chang. Thật là cái cảnh phúc tân-xuân, đã nên qui hóa thay.

Nước ta mỗi khi đến đầu năm có lễ Du-xuân là trọng, lại nhân lễ ấy mà gần-xa nô-nức đến xem ngày thanh lễ rất đông, thế thời nhân ngày lễ ấy mà chốn phiền-ba thành một cái đại-hội, nhưng sau khi ngự-giá hồi cung thời không còn cái quang-ảnh gì để làm cái kỷ-niệm rằng lễ Du-xuân ấy người trong nước đã thêm được một sự ích-lợi gì mới mẻ theo với chủ nghĩa của câu « Nhứt niên chi kế tại ư xuân » nghĩa là cái sanh kế trong một năm ở tại mùa xuân. Thế thời nếu người trong nước nên xin phép trên lập ra một cái Thị-trường tam-thời rồi đem tất cả bao nhiêu những nghề nghiệp ở trong bản xứ Kinh-Đô hoặc các tỉnh lân-bang ai có công nghệ gì, kỹ thuật gì hoặc cũ hoặc mới thời nên tụ hợp tất cả tại thị-trường ấy chực đến ngày lễ du-xuân cung nghênh ngự-giá cùng quan Khâm Sứ quang-lâm đến để xem xét các công-nghệ kỹ-thuật hoặc đáng thưởng hoặc đáng sang cải thế nào sẽ đặt hội-đồng xem xét về việc chấn-hưng nội-hóa hầu được càng ngày càng có cái ưu điểm thêm lên, như thế thời cái công kỵ của nước-nhà trong mỗi năm có người sẽ chuyên tâm mà cầu thêm tinh thêm xảo; thời trong đường công-nghệ được có dìu-dắc cho có thưởng-giám cho; tưởng cũng một sự ích chung mà cái lễ du-xuân lại là một cái hạnh phúc lớn cái ích-lợi to cho muôn dân đó vậy.

Cái điên phi thường

Ở phủ Tuy-phước có người đàn bà vô cố mà bị điên. Số là người đàn bà ấy góa chồng về ở với cha mẹ nhân một hôm đi bán chợ phiên cùng một đứa gia nhơn, khi đến chợ Gò chàm bỗng phát điên rồi chạy mất đến 10 ngày sau mới tìm được một cái mả, mả ấy là làng Tân-phước với được hay người đàn bà chết trôi mà chôn đó. Thật là vô cố mà điên không ai hiểu vì sao.

Các phái-viên Bắc kỳ đã đến Huế

Các phái-viên Bắc-kỳ đi cổ-đông việc 6 triệu đồng quốc-trái đã đến Huế chiều hôm 18 février tất cả 9 ông bà.

Quan Thiếu Hoàng-trọng Phu, quan Tổng-đốc Trần-văn-Thông, ông Bạch-thái-Bưởi, ông Nguyễn-hữu-Thu, ông Trần-viết-Soạn, Phạm-Quỳnh, Hoàng kim-Bản, Lê-văn-Phúc Phạm-mạnh Xứng v.v.

Sáng hôm 19 thời vào bệ-kiến Hoàng-thượng tại điện Cần-chánh, có dâng Hoàng-thượng một bức biểu thỉnh-an và chúc Hoàng-thượng Âu du cuộc đấu xảo Marseille rồi vào yết-kiến quan Khâm-sứ. Trưa hôm ấy Hoàng-thượng có sắc ha tứ-thực tại bộ đường bộ binh và chiều hôm ấy các phái-viên lại đến cung-yết Hoàng-thượng tại An-định-cung (Tiền-đề ở An-cựu).

Sáng hôm 20 các phái-viên lại đi cung chiêm các Tôn-lăng và du lãm các nơi thắng tích ở thành-phố Huế; tối hôm ấy tám giờ thời phái bộ đã cử ông Phạm-Quỳnh là chủ bút báo Nam-phong bày mặt cả phái-bộ và đã được phép trên chuẩn y đến diễn thuyết cuộc quốc-trái 6 triệu đồng cho nhơn dân bản-xứ nghe. — 5 giờ sáng hôm 21 thời phái-viên trở về Hanoi.

Mới về nhà Chồng

Trót vài tuần nay người ở Kinh-đô luốn những nao nức chực xem Bà Chánh-thất ông Tú Tài Tây M. Hồ-đắc-Điềm là lịnh lang cụ Hiệp-tá bô-công Hồ-đại-nhơn, bà là lịnh-ái của quan Thiếu-bảo Hoàng đại-nhơn là một nhà đệ nhứt phú quí. Sáng hôm 19 février đã thấy bà từ Hanoi mới về nhà chồng, rỏ ràng phú quí khác thường vậy. Thật đã thỏa lòng người ta trông đợi bấy lâu Nay mới được thấy.

Bắc-kỳ

HANOI

Quan toàn-quyền

Có tin rằng cuộc công-thải này xong thời quan Toàn-quyền Long sẽ về nghỉ tại qui-quốc trong ít lâu nhưng chưa rõ định ngày nào. Còn vị nào lên quyền chức Toàn-quyền trong khi Ngài về nghỉ cũng chưa rõ

Bắt chú rể cạo râu

Ở Haiphong mới rồi có chuyện rất buồn cười Nguyễn là hai nhà sui-gia kia đã cùng nhau hẳng mặt hạng lời để kết hôn-nhơn cùng nhau nhưng chỉ vì cô dâu chàng rể chưa được tỏ mặt nhau cho nên hôm làm lễ cưới đâu đó đã xong thời ông gia trông thấy chàng rể có bộ râu thời chê già mà không gả con nữa; bãi triệc cả lễ cưới. Mai cách một đêm thời ông rể được lệnh phải hớt bộ râu mới được vợ; nhưng rể cũng chẳng chịu mãi sau nhà gái phải lượng tình, thời chàng rể cứ để râu tự nhiên mà dắc vợ về nhà. Thiệt là buồn cười cái việc chương đời thay.

Xử-tử đứa bất lương

Tên Đỗ-duy-Trung và Đinh-thị-Nhu đã mưu cùng nhau giết một đứa chăn trâu 17 tuổi là người nhà Ng.-đang-Lang tức Lý-Sâm thuộc tỉnh Phúc-yên xả Trung-cái.— Nguyễn đứa chăn trâu ấy đem trâu đi ăn cách xa nhà cho nên hai đứa kia lấy cuốc và búa đánh chết rồi đem trâu đi bán. Sự ấy nay đã vỡ ra và đã kết-án tên Trung bị xử-tử, thì Nhu phải khổ-sai 20 năm. Đáng kiếp thay những đứa bất lương.

Cướp

Đến hôm 30 tết một đảng cướp vào cướp nhà kia ở làng Phủ-cộc tổng Đồng-thủy. Giết chết một người đàn bà có thai và đánh hai người bị trọng thương. Hai đứa cướp đã bị bắt đang tra xét.

Hoàng-thượng ngự du đấu-xảo Marseille

Trong vô-tuyến điện ngày hôm 15 février có nói rằng nhiều báo ở bên Pháp có đăng tin Hoàng-thượng ta ngự du Đại-pháp và nhiều bài lời lẽ rất là kính trọng đối với đức Kim-thượng và nói rằng Hoàng-thượng ngự du Đại-pháp lần này cái ảnh hưởng về sau rất là ích lợi.

Phái-bộ Bắc-kỳ đi quan sát đường xe-hỏa Vịnh Đông-hà

Đến 6 giờ sáng ngày 16 février các viên Phái-bộ Bắc-kỳ sẽ đi xe hỏa vào Vinh để đi quan sát dọc đường xe hỏa. Hành trình của Phái-bộ định ngày thứ nhứt 16 février nghỉ tại Hatinh, ngày thứ 2, 17 février nghỉ tại Hương-khê, ngày thứ ba 18 février nghỉ tại Quảng-trị, qua ngày 19 tại Huế. Các viên Phái-bộ sẽ vào kệ kiến đức Hoàng-thượng, có dâng một tờ biểu thỉnh an và chúc mừng ngự gia Âu-du một thể.

Chủ-nhiệm báo Trung-bắc Tân-văn tại Trung kỳ

M. Cucherousset, chủ nhựt-báo Eveil Economique và M. Nguyễn-văn-Vĩnh, chủ nhựt-báo Trung-bắc đi quan sát đường xe lửa Vịnh Đông-hà đã tới Quảng-trị tối hôm 14 février. Ông Vĩnh có điện về cho báo Trung-bắc hay rằng: ông đã điện việc hành trình về phủ Toàn-quyền.

Nhà máy mới

Công ti điện khí đã bắt đầu cho chạy cái máy mới Turbo-Dynamo lần thứ nhứt là ngày 14 février đến 22 giờ đêm. Công ti mà dùng máy này luôn thời từ rày đèn điện sẽ được sáng như thường.

Linh-cữu quan chưởng-lý Vacher

Linh-cữu quan cố chưởng-lý Vacher đã rước ở nhà xác ra ga để đi chuyến xe lửa xuống Haiphong mà đưa sang Pháp.

Bức tranh cổ-động việc công-thải

Những bức tranh dán ở các nơi thành phố về việc cổ-động công-thải của Đông-Pháp. Bức tranh ấy vẽ một người đàn-bà Nam-kỳ, một ông quan Trung-kỳ, một người đàn-bà Bắc-kỳ gánh một gánh hàng và một Người-hơi, chủ ý rằng người ba xứ trong nước đi lại với nhau phải dùng đến cách vận tải khó khăn ấy. Nên rủ nhau mua phiếu công-thải để giúp cho con đường hỏa-xa Vinh-Đông-hà chóng thành.

Các phái-viên Bắc-kỳ vào Trung kỳ

Các phái-viên Bắc-kỳ vô Trung-kỳ để xem xét con đường hỏa-xa Vinh-Đông-hà các phái-viên ấy vừa có các quan, vừa có các đại-biểu của dân và mấy nhà thương-mại lớn ở Hanoi.

Auto cháy

Một cái xe auto của M. Đặng-Thu không biết vì lẽ gì mà cháy. May lúc ấy giờ có những người láng giềng chụp tắt được, một người thầy ở ông chủ đến chữa bị phỏng nặng ở tay chân.

Lấy trộm cả sắc-bằng

Hôm 2 février mới rồi ở làng Yên-phú tổng Cẩm-bồi, huyện Thanh-liêm bị ăn trộm lấy mất ba đạo thần sắc. Nghe đâu đã bắt được rồi, thật là may cho làng Yên phú lắm. Dân làng đã đem giải trình quan Huyện để cứu xét.

Cháy

Tối hôm 11 février, ở Cầu-lim cháy mất 5, 6 nóc nhà, chữa không được nóc nào. Hao hại rất nhiều.

Xem xét việc đặt đường xe lửa Đông-Hà ra Vịnh

Chủ nhiệm báo Trung Bắc-Tân-Văn là M. Nguyễn-văn-Vĩnh đã đi chuyến xe lửa sáng hôm 8 février vô Vịnh để xem xét về việc đặt đường xe lửa từ Đông-hà ra Vịnh, chừng 10 hôm mới về.

Đụng phải auto

Một ông kia đi cái xe bánh sắt đụng phải một cái xe auto, xe sắt gãy tan, ông ấy ngã xuống, bánh xe hơi cáng nhằm chơn đã khiêng ngay vào nhà thương phục dược.

Ai rằng nhà buôn Annam không giữ tín-thành

Bấy lâu, hằng nghe lắm người nói Annam buôn bán không bền đổ là tại, thứ nhứt, *không kiên nhẫn*, thứ nhì, *không tín-thành*. Thật là lời rất khinh bỉ, song khó mà đối cải, vì người Annam ra buôn bán, phần nhiều, vì thiếu học nghề nghiệp, bắt chước theo khách-trú xảo quyệt, mà bắt chước không nên; phần ít học đòi theo phép buôn bán của người Langsa, là giữ tín. Từ năm tranh thương, lắm tay có học ra buôn bán. Tuy lối sau này có kiên-nhẫn, có tín thành, mà chưa có chi làm bằng cớ.

Nay có bằng cớ hiển nhiên, tôi muốn đem ra mà đối cải với tiếng khinh bỉ ta trước kia cho ra minh bạch:

Bữa nọ, có vợ chồng ông T. H. Ng. ở Sadec — lúc gần Tết — lên Saigon mua đồ. Gặp tôi tại đàng d'Ormay hai bên mừng rỡ.

Còn đang nói chuyện, bỗng nghe tiếng nói lớn: « Đây !... Ngó lại thấy M. *Trọng* là chủ tiệm bán đồ danh mộc ở đàng *Amiral Courbet*, bước xuống xe kéo, chạy lại đưa một miếng giấy 5 đồng bạc cho cô T.-H.-Ng. mà rằng: « Hồi sớm mai cô mua đồ, làm rớt một miếng giấy 5 đồng tại tiệm tôi, người ở của tôi lượm đặng; tôi phải tìm cô mà trả lại từ hồi sớm mai tới giờ mới gặp. »

Vợ chồng M. T.-H.-Ng. vui cười và nhận lấy; cô T.-H.-Ng. gởi cho đứa ở lượm được đó một đồng bạc mà thưởng tất lòng ngay.

Như vậy đó, ai còn gọi người Annam ra buộn bán không lòng thành thật.

Tôi dã khen ngợi M. Trọng lắm lời; nay ngồi nhớ lại, viết thuật ra đây, để làm gương tốt.

Mông-huê-Lầu.

Cùng bạn đồng chí

Xin các bạn đồng chí của *Nguyễn tử-Thức, Lê-hoàng-Mưu, Trần-văn-Chim*, nếu ai chưa đọc, bài « *Ký-giữ cùng bạn đồng chí* » trong Lục-tỉnh Tân-văn số 1061.

Xin đọc lại cho kỹ, vì chúng tôi chưa gởi thơ riêng cho mỗi vị được, miễng là các bạn biết việc ích-lợi chung mà chớ bỏ qua. Ấy là ân thâm nghĩa dày đó.

Tên các bạn-đồng chí chịu hùn mua phiếu-trái

1	Lê-thông-Vĩnh, chef de Canton Hưng-nhơn (Mytho)	20 đồng
2	Đỗ-như-Tòng clerc Vinhlong	20 đồng
3	M. Huỳnh-văn-Vui, Maison Vincent Saigon	10 đồng
4	M. Luân-Liên Patron de la Forge Rue Boresse Saigon	10 đồng
5	M. Pierre Hoàng-đình-Liêm, Sécrétaire de M. F. Juvet Exploitation forestière Indochinoise Saigon	20 đồng
6	M. Nguyễn-tấn-Tài, M. Juvet, Khanhhoi	20 đồng
8	M. Đỗ-văn-Đề, village Binh-phan (Mytho)	20 đồng
9	M. Trần-đình-Kiên số 105 rue Legrand de la Liraye Saigon	20 đồng
10	M. Châu-Siêm rue Chaigneau 14	10 đồng
11	M. Lê-văn-Lễ *Etude de Me Freyssenge 99 Rue Pellerin*	20 đồng
12	M. Nguyễn-tấn-Tài, *Mon Juvet Khanhhoi*	10 đồng
13	M. Nguyễn-văn-Nam, 42, *Rue Faucault — Dakao*	30 đồng
14	Nguyễn-thị-Dầu	20 đồng
15	Võ-văn-Cử Định phước	50 đồng
16	Ng.-văn-Bường	20 »
17	Phạm-văn-Lang	10 »
18	Ng.-văn-Bồng	10 »
19	Ng.-văn-Chư	10 »
20	Ng.-văn-Hai	10 »
21	Ng.-văn Mẳng	10 »
22	Võ-văn-Chấm	10 »
23	Nguyễn-văn-Của, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-văn	50 đồng
24	Nguyễn-tử-Thức	50 đồng
25	Trần-văn-Chim	50 đồng
26	M. Đội bốn Nhựt. Ô-ma	20 đồng
27	M. Nguyễn v. Chính dit Thai *marchand de bois à Binh-trước Biên-hòa ville*	30 đồng
28	M. Đơn phụng-Đương médecin Cholon	20 đồng
29	M. Ng.-tấn-Hoài, phó tổng minh-phủ Bentre	100 đồng
30	M. Trần-hiếu-Liêm, *Maire Binh-trước BIÊNHOA*	20 đồng
31	M. Hồ-văn-Lang Tổng-lý bạn hát xiết	10 đồng

Tên những vị đã đóng bạc

MM. Ng.-văn-Của	50 đồng
Ng.-tử-Thức	50 đồng
Trần-văn-Chim	50 đồng
Phạm-văn-Nông, de Mỹtho (Mandat télégr. nº 99 de 10 đồng)	10 đồng
Lê hoàng-Mưu	50 đồng
Nguyễn-ngọc-Thái	10 đồng
Nguyễn văn-Chức, *Boulevard Paul-Bert*	20 đồng
Trần-tấn-Kinh de Bentre	30 đồng
Phạm-vương-Các Mytho	10 đồng

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 28 février 1922.

Thầy Đoàn-tấn-Lợi có bằng cấp certificat d'études primaires franco-indigène, đặng cấp bằng làm trợ-giáo và giao từng sự quan Tham-biện chủ tỉnh Baclieu.

Tiền lương của thầy trợ-giáo này khỏi trừ tiền hưu-trí và phụ bổng sẽ lấy công nho làng nào thầy đổi lại mà trả.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 27 février 1922.

Thầy Đỗ-văn-Út và Dương-văn-Long có bằng cấp certificat d'études primaires franco-indigènes đặng cấp bằng làm trợ-giáo hậu bổ và giao từng sự quan tham-biện chủ tỉnh Gocong.

Tiền lương của hai thầy này cũng khỏi trừ tiền hưu-trí và phụ bổng sẽ lấy công nho làng nào 2 thầy đổi lại mà trả.

BENTRÉ HỮU ÁI HỘI

Xin nhắc viên-quan chức sắc Bentré, ngụ tại Saigon, đã có nhóm buổi chiều 1er Mars tại phòng nghỉ thành-phố Saigon về vụ lập Hữu ái hội Bentré, nhớ chiều bữa 10 Mars thứ sáu, 5 giờ rưởi, nhóm lại nơi đó nữa mà bàn cải điều lệ hội đã giao cho M.M. Nương, Qui và Lê-hoàng-Mưu sắp lập,

Hội-trưởng
BÙI-QUANG-CHIÊU

Ngày 10 Mars 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước	5 80
Ngân hàng Đông-Pháp	5 80
Ngân hàng Hongkong Shanghai	5 85
Ngân hàng Chartered	5 80

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES
Sớm mai
Tại Paris ngày 9 Mars 1922

	Trả mặt		Trả kỳ	
Ngân hàng Đông-Pháp	33	7/8	33	5/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai	33	7/8	33	5/8
Ngân hàng Chartered	33	7/8	33	5/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING
Tại Paris ngày 9 Mars 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	48.49
Ngân hàng Hongkong Shanghai	48.49
Ngân hàng Chartered	48.49

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP
Tại Paris ngày 9 Mars 1922

Vé lợi 3 %.		59	10	Vé lợi 5 %.	1920	92	71
Vé lợi 5 %.	1916	78	2.	Vé lợi 6 %.	1920	94	08
Vé lợi 4 %.	1918	64	25				

MỄ CỐC
Giá lúa chở đến nhà máy Cholon bao trả lại giá một trăm ki lô

Vinhlong	4$20 tới	4.35
Gò-công	4.40	4.55
Bãi-xàu	4.45 —	4.15
Bạc-liêu	4.50 —	4.65
Nam-vian	4.70 —	4.1
Giá thường thường bực trung	4.30 —	4.45

Giá gạo chở đến tàu không tính thuế xuất cảng bao lấy luôn, giá một trăm kilô

Gạo Âu-châu nº 1 25 % tấm, từ	8.50 tới	8.65
Gạo Nhựt-Bổn nº 2 40 % —	7.80	8.00
Gạo Java nº 2 50 %. —	7.30 —	7.45
Tấm	6.10 —	6.60
Cám	3.70 —	3.75

Lời khen

Tôi có mướn M. Nguyễn-đức-Nhuận vẽ cho tôi một cái hình; cách vẽ thiệt tinh-xảo và giống in hệch. Tôi rất mừng vì người Annam ta có được nghề khéo chẳng thua gì người Âu-Mỹ. Vì mừng nên viết ít hàng đăng báo mà khen M. Nhuận có công học tập được nghề hay.

Thái-văn-Bổn
Chevalier de la Legion d'Honneur
Đốc-phủ-Sứ honoraire
Membre suppléant du Conseil de Gouvernement de l'Indochine.
Ba-dông — Travinh.

ĐỨC-THỊNH

Madame CHAUVIN, Propriétaire
81, Rue Catinat, 81 — SAIGON

Tiệm tôi bán đủ các thứ hàng Bắc thật tốt Bán sỉ và bán lẻ như: Đồ cẩn đồ đồng, đồ kiểu, đồ xưa, đồ chạm, đồ thêu bông vàng, bông bạc, nhiều hột gà, bàng, xuyến the-la, cả, sa-hột, lượt lồng đủ các màu lãnh bưởi, lụa cô-đô. — Lụa quần-anh, bố may mùng các thứ tố bồng và trơn đủ các màu, các thứ nón tây, giày ba, giày tây, giày cườm, giày bất, các thứ trà trợp bông, — Các thứ ghế đu và ghế thonet, các thứ rương da và valise v. v.

Có bán hàng tàu, xuyến đen lảnh tàu, lảnh Bắc-thảo, hàng cẩm châu, châu xá, trừu-lục-soan trắng v.

TIỆM
Đông-hòa-Hiệp

Số nhà 89, đường Quai Norodom, Nam-Vian
(PHNOM PENH)

Ngỏ cùng quới khách đặng hay tại tiệm tôi có trừ một thứ *châm-tày* nhuộm lảnh nhiều hạng ta thiệt tốt đệ nhứt không có thứ chạm nào bì kịp còn cách thức nhuộm cũng như thổ chạm ta mình vậy luôn luôn và giá đặng rẻ hơn nữa.

Như quới khách muốn mua thứ chàm tây này cũng là các thứ màn phẩn hay là thuốc đen nhuộm vải và cách thức nhuộm xin quới khách viết thơ đến tiệm tôi thì tôi sẵng lòng đáp lại lập tức.

Còn cách mua trên đây muốn khỏi đến tiệm cũng đặng mà phải đến nhà giây thép tại chỗ quới khách ngụ đó đóng tiền rồi lảnh hàng cũng tiện vậy nghĩa là **Contre-remboursement.**

Đổi chỗ ở

Kính trình qui-khách:

Kể từ ngày 5 mars 1922, tiệm HỌA-CHƠN-DUNG của tôi ở đường Paul-Bert sẽ dọn ra tại SAIGON, số nhà 73 Boulevard de la Somme, ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ Saigon.

Qui-khách có gởi hình đến vẽ hoặc thơ từ chi cho tôi, xin đề như sau đây cho khỏi sự trễ-nải.

Monsieur NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN.
Nº 73 Boulevard de la Somme
(En face de la gare Saigon-Cholon route haute).

Cúi xin chư qui-vị vui lòng lưu-ý, tôi rất cảm thạnh-tình.

TẠI CHỢ-LỚN
HÁT TẠI GÓC ĐƯỜNG GIA-PHÚ VÀ ĐƯỜNG AKAS ĐI BÌNH-TÂY
CHỢ-LỚN

Bạn hát xiệt lớn HARMSTON

Có đủ thứ thú

Chư-tôn có nhớ hồi năm 1913 và 1917 chăng? Hãy đến mà xem nhiều cuộc tiêu khiển.

Mới hát lần đầu

Kể từ bữa 6 Mars 1922, chín giờ tối sắp sau, mỗi bữa đều có hát. Nếu chư-tôn đến xem thì sẽ cười ngất và sẽ thấy nhiều cuộc vui, và chư-tôn không hề tiếc công tiếc tiền gì đêm ấy.

Hát nhiều thứ lạ

Bổn-bạn tổng-lý vì muốn làm cho toại lòng chư vị khán quan, nên chẳng hề sợ tốn của hao công, bởi thế cái bồng-bông của bổn bạn sắm ra rất nên to rộng, dầu mưa lớn thế nào cũng không ướt.

Hãy đến coi sở thú

Có con voi nhỏ Joe... Joe... voi lớn, cọp, beo, gấu, chó rừng, khỉ và ngựa rằn.

Mỗi bữa hát đều có hát thú

Mỗi ngày từ 7 giờ sớm mai đến 6 giờ tối

Nên mua giấy trước đặng có chỗ coi, đến mua tại *Imprimerie Saigonnaise* 15, 17, 19 đường Catinat tại đây có bán luôn luôn trong lúc bạn hát xiết này có tại Cholon.

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	15$00
Phòng 1 chỗ ngồi	3 00
Ghế hàng trước	2 00
Ghế hàng nhì	1 50
Ghế hàng ba	1 00
Ngồi giàng (cho người Bổn-quốc)	0 50

Con nít và những lính võ trừ ra đội được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhì và hàng ba.

Xe máy đạp hiệu ALCYON
đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lảnh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

廣東二天堂大藥房

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne presenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.

Sao lục tờ vì bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng:

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-huê. Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn Nói tóc một đều là thuốc, của tiệm tôi đã lên chẳng hư.

HÓA - ĐÀM - CHỈ - KHÁI TÁN

Thuốc ho này của Ông Vi Tế Sanh ra công lên non núi tìm kiếm các thứ dược tài bào chế ra thứ thuốc ho này trị các chứng bịnh ho: ho gió, ho lao, ho tổn, ho ra huyết, ho lâu năm, và bịnh tức:

Dầu ho dữ dằn cho thế mấy uống thuốc này trong nửa giờ thì bớt, vài ngày dạ lành. Như người lớn mỗi ngày uống 1 gói khi ăn cơm rồi, hay là đang khi ho, thì uống với nước trà.

Còn đờn bà có chửa uống nửa gói.

Và con nít chừng ba tuổi cho đến 6 tuổi 1 gói phân làm 4.

6 tuổi cho đến 12 tuổi, một gói phân làm 3.

12 tuổi sắp lên uống nửa gói.

Cữ ăn: đồ chiên xào, đồ nguội lạnh, trái cây, rau sống, đồ cay và rượu, mấy món đồ chẳng nên dùng tới.

Giá mỗi gói... 0$15 .— 10 *gói* ... 1$40

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm làm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cũng là xe nhà.

Người chủ tiệm này đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho nên đóng xe khéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

Lời rao

Cho mấy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12$50.

Ruột (chambres à air) 5$00

Bán tại Hãng dầu Cao su, ở đường Chasseloup-Laubat Saigon.

Hỡi các ông chủ có XE-HƠI ! *Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.*

XIN CÁC ÔNG NHỚ LẠI: Tại hãng Đông-Pháp bảo-hiểm mà bảo kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời từ 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. *Xe của các ông có sự gì nguy hiểm thì hãng bồi thường lập tức.* Khi vậy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại nói miệng, hay là gở dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì, *hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông*, khi xe các ông vì hư mà chẳng chạy đặng.

Xin hỏi hãng: SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT *Đường Lefèvre số 27-29 — SAIGON.*

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG **G. RENOUX**

Số ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-ngụ bên Pháp-quốc, xuất thân, dùng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trừng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thấy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nếu dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiều hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR **RIP**

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị dại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khi lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn môn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, da thịt đỏ sắn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marin số 190, Cholon.*

Bépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-lê, hằng sánh, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, mức, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin quí quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VĂN et A-PHÁT
245-247-249, rue Catinat SAIGON
Bán sỉ, bán lẻ.

Tiểu đàm

Chuyện thằng khùn mất vợ

Hai vợ chồng ông kia giàu có, sanh đặng có một trai mà thôi, song cũng rủi cho đứa trai nầy có lãnh khùn khìu.

Cậu khùn ta tuổi đặng đôi mươi, vợ chồng ông nhà giàu muốn cho cô cháu kế hậu, nên đi nói vợ cho nó, con nhà kia cũng khá. Lễ hỏi đã xong xuôi rồi, và cũng gần đến ngày dựng lễ cưới.

Ngày kia cậu khùn ta tỉnh đi làm rể. Trước khi đi, người cha kêu lại mà căn dặn rằng: « Con hãy biết rằng nhà của cha mẹ vợ con là nhà ưa phép tắc, con qua đó phải giữ lễ nghĩa cho lắm. Con vào nhà trước hết phải xá cha mẹ vợ con, cùng là bà con có bác vợ con, rồi chờ chừng nào cha mẹ vợ con biểu ngồi mới đặng phép ngồi. Mà ngồi cũng phải lựa chỗ, chớ nên dụng đâu ngồi đó. Con chớ nên ngồi ngang mặt với cha mẹ vợ con, cùng là ngồi chung một ván với cha mẹ, cũng có bác vợ con, mà lỗi. Phải lựa chỗ nào trống mà ngồi. » Cậu khùn ta dạ dạ vưng lời rồi bước ra đi.

Qua tới nhà cha tạc vợ, nhằm bữa đó có bà con tới thăm chơi đông đảo, cậu khùn vô, để đi xuống đi xả mọi người rồi lại đứng trong góc. Giây lâu ông cha vợ ngó lại thấy cậu khùn cũng còn đứng đó hoài thì biểu rằng: « Hai! Sao con chẳng lại ngồi đứng chi hoài cho mỏi chơn? » Cậu ta rất mầng, vì đi đường đã xa, phần đứng cũng đã lâu nên mỏi chơn, ngó dáo giác, thấy chỗ nào cũng có cha mẹ, cũng có bác vợ ngồi nên chẳng dám ngồi; anh ta ngó vô trong thấy bàn thờ trống lồng bèn xăm xăm vô, phủi chơn rồi nhảy phóc lên ngồi trèo mấy.

Cha vợ ngó thấy lấy làm giận, kêu cậu khùn ta xuống mà nói rằng: « Mầy có phải là rể tao đâu, thiệt là mầy muốn tới đây mà làm ông bà của tao đó chớ! Tao chẳng gả con cho mầy, mầy đi về đâu thì về cho rảnh. » Nói rồi biểu tôi tớ đuổi cậu khùn ta ra khỏi cửa.

N. T.

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinat, 120

HỌA ẢNH CÁCH HUÊ-MỸ

Hình lộng quyển	
6 miến giá	5 $ 00
12 miến giá	9 00
Hình Cartes postales	
12 miến giá	4 $ 00
Hình nhỏ	
12 miến giá	0 $ 80
Hình dán giấy hình: 3 miến giá	0 50
Hình dán giấy thông hành: 3 miến	1 50

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình.

Đồ phụ dùng về bằng dầu: Các thứ màu, Việt chì màu, đồ vẽ, bố, bản chải, chơn bàn, hộp đựng đủ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Màu nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đủ thứ hàng giá: Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mục-lục.

ĐÈN LÒA *đốt có màn sống,* hiệu BEST WIZARD,

Ít tốn dầu.
Không hang hao,
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt,
Để đốt.
RẺ
Nội Nam kỳ có một mình tiệm
THAN - QUANG NGHIỆM
84 *đường Espagne Saigon*
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

Sự tốt của da

Trong 5 6 phần vuông da mặt, có ước 2700 chưn lông. Mỗi chưn đều đặng bụi dơ. Giữ da cho tốt thì nhờ bọt nhồng Cadum mà tẩy nó mỗi ngày, thì tự nhiên loại bụi dơ ấy phải tiêu, vì bởi bọt nhồng Cadum nó đi thâu trong chưn lông đuổi ra hết, thì tự nhiên da trở nên mịn và mát mẻ. Từ đây cũng rán khỏi sự nổ dùng lần đó, nhưng Cadum bán có 2$,50 tiệm rao cũng có.

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh tròn, tay cầm lộn lên xuống được đồ chân bánh.

Bánh sắt cũng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là: ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp **mộn bài 65**

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon

số 10 gần giếng nước Saigon

Có hãn máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULE. *Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.*

MÁY TỐT CHẮC — Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Nguyễn-văn Búp

(THỢ KHẮN ĐEN)

Propriétaire du Sniki-đen à Bình-nhâm Lai-thiêu

Chỗ làm khăn hàng, Bombay và nhiễu tàu đủ kiểu kim-thời, có kiểu cúp tắc muốn kết đính lại đúng như nón vậy, rất tiện; phải đo ni, bằng muốn vấn thì khỏi đo. Còn muốn dày mỏng tùy ý muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn cỡ 3 hang: hang nhứt 3 $ đồng, hang nhì 2 đồng rưỡi, hang ba 2 đồng. Quí ông mua sỉ phí tổi chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre-remboursement công thiệt thu trước tiện cho 2 mối.

Kính cáo

FABRIQUE de CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LIA TẨM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIẾT

208 Quai de Belgique. — SAIGON

Kính trình quí vị biết, chúng tôi mới mở một tiệm làm nón bằng cây lia (liège) tẩm cao-su. Vậy xin quí vị chiếu cố đến nghề mới là của chúng tôi dụng nên ở trong xứ mình.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có nấu mọt được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hạng tốt giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có đủ đồ về nghề làm nón theo phương pháp Âu-châu. Vậy chúng tôi đoan chắc có thể làm từng ý như kiểu riêng của các nhà buôn nón đặt chúng tôi làm, nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây lia (liège) để về lợp lấy, chúng tôi cũng bán. *Có để bán tại tiệm* **BÁO-HƯNG-MAI số 48** Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ Mỹ nghệ của con nhà Nam.

Kính trình

DƯƠNG-VĂN-THIẾT

Nếu quí vị muốn hỏi han điều chi về việc buôn nón, xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiết, 208 Quai de Belgique Saigon. Cây lia (liège) là thứ cây ở Âu-châu thường dùng làm nắt ve và làm nón.

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

堤岸岑廣馨金舖

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho quí-khách tiện gởi, nên năm 1924 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46.* Nếu quí-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn **PHI-HÔNG** thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, SĂM-QUẢNG HUNG,
Cẩn cáo.

Kho trữ đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

187, Rue Catinat, SAIGON

Dầu thơm d'ORSAY

HIỆU	
« Le cœur »	4 $ 50
« Violettes »	5 25
« Fleur de France »	6 00
« Camélias »	7 00

« CORONA »

Lò hơi thắp bằng rượu alcool 13	$ 00
Đèn thắp bằng alcool (Có lò vấn tiêm đèn)	1 $ 25

HAZELINE SNOW

Crème để dùng thoa mặt	
một ve	0 $ 50

SA-BÔNG cục nhỏ *hiệu* « BONDON » có thấm dầu và it hao — chục 12..... 2 $ 00

Dattes Muscades Hộp 800 gr.	1 $ 50
Đồng hồ nhỏ « IVEA »	
Antimagnétique	11 $ 50
Thứ vuông, vàng thiệt, có dây deo tay bằng da (cho đờn ông)	12 00
Thứ tròn, vàng thiệt, có dây deo tay (cho đờn bà	12 00
Thứ bằng bạc, chạm vàng (cho đờn ông	13 00
Bằng Nickel uni	6 50

Đèn điện khi có pile để cho nấy người đi xe máy dùng (đủ bộ) 2 $ 00
Thứ bổ tuổi (đủ bộ) 1 80
Đèn không n° 1 (id.) 1 80
Đèn không n° 2 (id.) 2 25
Pile không thứ bổ tuổi 0 80
— — đề đèn n° 1 0 50
— — đề đèn n° 2 0 70

KREMENTZ

Núc cổ bằng vàng 14 carats 0 $ 25 1 hột

Cigares « MINERVA »

Reina-Victoria	
hộp 100	10 $ 50

DYFOAM

Sa-bông để nhuộm

một cục	0 $ 30
chục 12	3 00

NAPPE trải bàn

Bàn có vẽ bông mau, trong trắng (1,60 × 1,60) — 4 $ 50

Khăm trải bàn

Vải mỏ 2 mặt (1,50 × 1,50)

3 $ 50

GRAMINOL 1 hộp 1 $ 00
SUPERCAO id. 0 90

Dây đeo đồng hồ tay bằng vàng thiệt (đờn ông đờn bà đều có) 3 $ 25

SPARKLETS

Soda, avec 12 cartouches	5 $ 50
Syphon	6 75

ĐỒNG HỒ CHUÔNG

nikelé	3 $ 95
« Cabourg »	6 00

LY để bàn ăn

Mi-cristal chục 12 2 $ 50

Dao cạo

DURHAM-DUPLEX

Kiểu D.M.R.	1 $ 50
— R.L.K. có đồ phụ để hết dao	6 $ 00
— G.G.P. (bằng bạc)	13 00

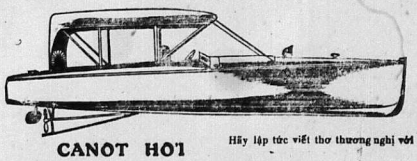

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Để chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điền địa

Charles BARDON

Quai de la Marne, SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 630

Chắc chắn đong kỳ cang giáng đẹn — Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng* Denis frères *có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạn, bảo-thế sự kế nghiệp

Ở Saigon ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

PENSIONNAT

Khuong-huu-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Đuổi kỷ, dạy cẩn. Thường năm thường thi đậu nhiều; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng rước đặng ba nước chỗ ngủ.

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường:

Lớp nhứt, (thi bằng cấp sơ học) và lớp nhì.	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	13 00
Lớp sau (học chữ quốc-ngữ).	12 00
Demi-pension.	
Lớp nhứt, và lớp nhì.	7 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	6 00
Lớp sau (học chữ quốc-ngữ).	5 00
External.	
Lớp nhứt, và lớp nhì.	4 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	3 00
Lớp sau (học chữquốc-ngữ).	2 00

Cách-thức trường có in sẵn từ bổn ; xin viết thơ hỏi, bổn trường tấp-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922.

HANOI

Etablissements Indochinois

DE SAIGON

Ở đường Marché-Saint, ngay bài 25 và 27

Mới được lên thuê-kỳ gởi lại một kiểu xe hơi mới, tốt lắm, chở được 15 người bộ hành. Giá re lắm.

Hãy đến mà coi.

Lục-châu chư quí vị muốn hỏi điều chi xin viết thơ cho bổn hãng mỗi hãi 25 và 27 đường Mac-Mahon, gần đường xe lửa.

Thiệt khéo hạng nhứt

TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 8 cái bằng cấp đấu xảo Hanội. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cát-bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

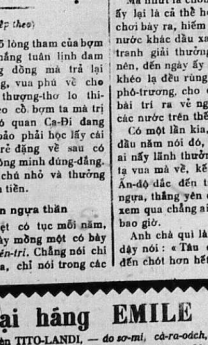

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nê trước trong xứ, thường hay bị ten set. **DÙNG THỬ ĐẾN ẮT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trỗ bán

Ở đường Ohier — SAIGON

Đông-Pháp mới có một bạn-hát đáng xem

Trong đời chẳng có việc chi là khó, mà sự khó ấy là tại nơi mình. Muốn làm một việc chi khó mà mình bền chí, rảng theo cho đến cùng, thì dầu cho việc khó mấy lẽ cũng phải thành, cho nên lời tục ngữ Langsa có câu (vouloir c'est pouvoir) (muốn thì đặng). Tánh người Annam ít kiên nhẫn, thấy việc chi có ý khó thì hay bỏ qua hoặc làm nửa chừng rồi phổ,hỏi đó nên người Annam làm việc lớn chẳng thành, rồi thấy việc lớn của các nước văn-minh cho là khó-xực diễm, chớ gầm lại nước nào cũng thế bề bèn chí học tập cho đến cùng thì sự kết cuộc phải hay phải được.

Đây có một việc đáng cho đồng-bang chúng ta thấy lấy thí dụ rõ cho trong đời chẳng có việc chi là khó cả. Từ ngày người ÂU-MỸ đem hát xiệt qua xứ ta mà hát đến nay thì người Annam ta cho rằng: mấy cách hát theo tối ấy nào là đi dây xích đu, nhảo lôn vv.. là khó, chẳng thể nào người Annam tập đặng; cũng có hiểm người lại cho là phép thuật chi chi! !

Cách mấy năm trước M. André Nguyễn-văn-Thận ở nghề đi dây cũng tập nên một gánh hát xiệt và Cải-lương có đi hát khắp Lục-châu có lẻ chư tôn cũng đã coi rồi. Khi ấy tuy là hát được vậy, song so lại với người ÂU-MỸ thì hãy còn thua người nhiều lược còn gánh Cải-lương cũng tối thôi. Buồn lòng nên M. Thận đem gánh hát nghỉ hơn 6 tháng nay, đặng lo chỉnh đốn lại. Thiệt người bền chí mà kép hát cũng sẵn lòng nên trong 6 tháng tập nên ngày nay đã thuần thuộc. Có sắm rạp hồ như các gánh xiệt của người ÂU-MỸ vậy, rộng-rải và mát mẻ.

Sắp đặt hườn thành, mới hát khai trường hôm đêm 17 février. Có các viên quan Langsa đi mặt, có phi-Công POULET và các viên quan Annam dự cuộc. Hát xiệt và Cải-lương hơn ai, thì tôi không dám khen vậy lỗi là người bổn sử ; nếu tôi để lời khen tặng thì chỉ cho khỏi Lục-châu cho rằng : méo khen méo giải thoát. Việc khen chê tôi xin để phần Lục-châu nghị luận, chừng coi mới biết. Thuở nay coi hát xiệt của ÂU-MỸ và Cải-lương của đồng-bang cũng đã bổn rồi, duy có hơn hát xiệt và Cải lương nầy mỗi lớp đều nghe tiếng vỗ tay không ngớt.

Đêm ấy có M. Hồ-văn-Lang thay mặt cho M. Thận ra đứng diễn thuyết 2 bài : 1 bài bằng tiếng Langsa và một bài bằng Quốc-ngữ. Vậy xin đăng bài chữ Quốc-ngữ ra đây để chư tôn đồng lãm.

QUÍ BÀ QUÍ ÔNG.

Trước khi mở lời giải về công cuộc của chúng tôi gầy dựng nên cái gánh *diễn kịch theo tân thời* nầy, xin thay mặt cho M. Thận và bổn bạn và riêng về phần tôi đứng ra đề tiếng chào mừng và tỏ tình thâm cảm quí bà quí ông, vì sự mở-mang mong làm cho rạng danh đồng chủng, rỡ tiếng nước nhà, sân lòng vun giúp cho chúng tôi, nên chẳng nệ hao công tốn của tựu đến rất đông hôm nay, làm cho chúng tôi để lòng trông mong một ngày kia có lẻ đặc thành sự nguyện ; đã vậy qui bà qui ông lại còn đem trường, màng, tiếng, mà tăng gánh chúng tôi, làm cho chúng tôi thêm thêm cảm, và rất áy ngại, tất lòng là vì sự việc làm bất thành mà thất kỳ sở vọng của quí ông, nên chúng tôi hằng để lòng lo lắng. Chúng tôi đồng tâm lập ra gánh Tâm-chơn-hang nầy, cũng tự biết cho chúng tôi còn thiếu trí.

Ai cũng trường cho chúng tôi vì tự lợi mà đem đường thanh cảnh, nghĩ vậy cũng phải, song chủ ý của chúng tôi không phải vậy. Xét vì phận trí sức tài sơ, chúng tôi chẳng cố ý tranh danh đoạt lợi, hay là kinh chống cùng gánh nào cả, chúng tôi đồng tâm mà gầy dựng cho nên cuộc nầy là hạm ; hạm bởi cái ngọn phong trào đòi-dập, dục lòng chúng tôi mong mỏi, làm sao cho đặng một cuộc mở mang, dầu chẳng ích nước lợi dân thì cũng bớt vì cái thói-đợi nầy cho thỏa chí đó thôi.

Bởi cớ, từ tiếng hát Cải-lương nổi lên đến ngày nay, thời đã thành một tiếng thường nói ở nơi miệng người ; hát Cải-lương thành ra một cái văn-đề rất cần yếu đáng thời, khiến các nhà cao đàm hùng biện phải đem biết nào cần ra mà bàn luận.

Vì lai nghề diễn kịch, từ xưa những đăng hiền-tài ở các nước văn-minh Âu-Mỹ đều chịu cho là một nghề rất mất mỏ, thời tưởng cũng chẳng phải vừa cho tài chí chúng tôi làm xong.

Bởi vậy-chúng nước ta còn kém phải học lấy ; văn chương của người là cho Tàu và chữ Pháp. Học thì học vậy chớ từ xưa đến nay trong xứ ta đêm chưa đặng mấy tay học-sức huốn-toàn ; nên trình-độước đến ta chưa đặng cao mà lời ăn tiếng nói của ta cũng chưa đặng rộng. Muốn dùng tiếng ta mà giãn thuật một bài; thì hãy còn khó thay, huống là đem ra mà trong một cái cảnh bi-hoan của người hoặc đồ một cuộc hưng-vong của nước thì làm sao cho hoàn-toàn được. Đã vậy xứ ta chưa có lập trường dạy hát, cũng chưa có người văn-tài ra mà đặt tuồng và giúp tuồng-hứng các nước; mà cũng chưa có tay học thức ra mà làm kép bao giờ. Bởi trường hát là một trường diễn những tích hay truyện tốt cho người đời xem lấy làm gương, nên tuồng hát đặt ra chẳng những phải có văn chương từ diệu mà thôi, mà cũng phải giữ lấy cang thường luân lý cho chắc, đặt gương phong tục, kép hát ra hát chẳng những phải có tư cách thanh-tao mà thôi, mà cũng còn phải giữ lễ nghi tế chỉnh. Nếu không người văn-tài đặt tuồng hát-dạy hát không tay học thức ra làm kép thì làm sao nghề hát trong xứ ta Cải-lương cho tấn thiện tấn mỹ. Vì vậy đó mà từ xưa nghề hát trong nước ta không nỗi tiếng đặng ; lại cho nghề hát là một nghề đê tiện, khi bạc con hát không giá trị gì, chẳng nghĩ cho trong ba nghề, nghề hát là nghề mất mỏ vô cùng, chẳng nghĩ cầu Nhứt nghệ tinh nhứt thân vinh, kép hát tài tình cũng được người yêu kẻ chuộng ; chẳng cần lấy danh phẩn kép hát Tây mà lí chi cho cao, thử xem hiện thời hát Annam cũng có một hai cô đào nổi danh, một vài tên kép có tiếng, hát một đêm năm bảy chục đồng Mà đâu ấy kép ấy, đều là tay thiếu học ước như người có tài học thức, thì nghề hát hãy còn hay hơn nhiều. Thế thì nghề hát chẳng phải là nghề đê tiện như ý người trong xứ ta xưa nay lầm tưởng mà ấy bậc. Nghề hát thật cũng là một nghề sang trọng.

Nay M. Thận dám thấy nghề hát cải-lương chưa thành ; chúng tâm đang sở vọng không nỡ bỏ qua nên mới trở ra chấn hưng lại nữa, hoa may nhằm cơ hội, có thịnh phát đặng chăng. Và lại cách hát thì có cách, có điệu, nên chúng tôi tùy là sửa lại mà không dám làm cho mất điệu, mất cách, là bổ dụng hát Nam xuân hoặc Nam ai, là dụng hát tôi tưởng, từ xưa đến nay ai cũng chuộn nghe, nếu mất hẳng đi, e cho chư khán quan cho là MỘT ĐIỆU CA NGÂM CÁCH MỚI ĐỔ CHÀNG.

Còn phần tôi, nhơn lúc rảnh tay, chen vai chí-cánh với M. Thận, vì tối đa nhiệt thành đó thôi. Chúng tôi chẳng vì tư lợi mà canh tranh với ai, ước mong có một điều, đặng vừa lòng đẹp ý đồng bang, cho khỏi hổ đó thôi, Gánh hát của chúng tôi lưu kẹp đến là tay có học nhiều ít, lại ra công rèn tập đã lâu, tưởng khi cũng phải đặng đủ mùi hí nộ ai ố ; nên chúng tôi đến dây cống hiến cho chư tôn, để mua vui mỗi vài tiếng cạnh trong đêm rảnh.

Lại chúng tôi cũng có thảo luyện một bọn hát x ết toàn là người Annam, biết đánh đu, đi dây, đi xe máy đi kiểu, nhảo lộn đủ cách, chúng tôi chẳng dám tự phụ mà khoe mình, lấy là bước đầu của chúng tôi đó. Nếu có sai sẩng ủy nơi qui ông miệng chập vì vạn sự khởi đầu nang.

(Nên chúng nhờ lòng chư tôn ; mấy mà đặng nổi danh thì tôi chung, hưởng chung, vui chung, cho chuộng tộc Annam đặng buổi chẩn hưng nghề nghiệp.

Sau đây trước khi tôi bước xuống diễn trường và vén màng lên hát, chúng tôi xin để lời cám ta qui bà, qui ông một lần nữa.

Ban hát nầy đã lên cất rạp nơi sông chợ Bến-thành, chắc đêm 12 Mars khởi hát.

Lời nói cùng các vị diễn chủ !!! Hãng **EMILE PEYSSON** ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán mới thứ thuốc hiệu **RATINOL SPECIAL** để trị thuốc ngoại thương **MÃ THỔ**.

Như dùng thuốc nầy thì phải giữ cho khéo, **ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ MỘ CÒN BẰN VỊ THIỆT HẠI LẮM.**

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông Lương-y GUILLIÉ

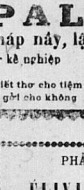

Từ năm mươi năm nay thuốc **ELIXIR** có chế đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần-hiệu trong những bịnh **EU PHÉ**, đau trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, **ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RÉT VÕ DA,** hoặc **CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO ĐAI BỊNH CÙM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA** và bịnh có **TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.**

Ấy là một thứ **THUỐC XỔ** rất tiện và rất hiệu nghiệm làm cho **HUYẾT RA TINH KHIẾT.** Những bịnh gốc bởi **ĐÀM** hay là **MẬT** phát ra thì uống nó hay lắm.

Lấy kỳ thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nhà gầng rất trung thú Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trữ thuốc nầy là **PAUL GAGE FILS,** nhứt hạng bào chế y danh, đường GRENELLE ST-GERMAIN môn bài số 9 ở tại đô thành PARIS

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

Một mình hãng Denis frères đại-lý cả Đông-pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng pháp bán lẻ một su nhỏ một hộp mà thôi.

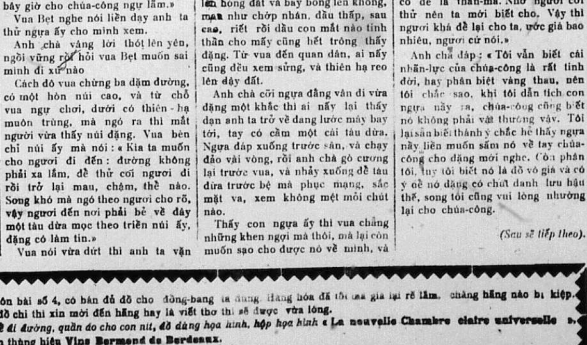

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Vua đã thấy rõ lòng tham của bọn bị cáo nên khi hằng tuần linh đem một ngàn vàng đồng mà trả lại nguyên chủ xong, vua phủ về cho quan Hình-bộ thượng-thơ lo thi-hành án ấy : treo cổ bọn ta mà trị tội. Vua lại ngó quan Ca-Đi đang chầu đó mà bảo phải học lấy cái tin-ngoan của trẻ đặng về sau có chấp tụng cho công minh đúng-đắng. Vua lại vuốt ve chú nhỏ và thưởng cho một túi kim tiền.

Tích con ngựa thần

Bên nước Bệt có tục mỗi năm, tháng giêng, ngày mồng một có bày lễ *lớn* vía *bụt tiên-tri*. Chẳng nói chi các nơi đại địa, chỉ nói trong các nơi nhỏ, các làng các thấy gặp, thì cũng đều có bày lễ ấy vui vẻ lạ thường.

Mà nhứt là chốn đô vua, thì thôi-lễ ấy lại là cả thể hơn hết, nhiều cuộc chơi bày ra, hiếm trò kỳ xảo, và các nước khác đầu xa đầu gần mấn ham tranh giải thưởng của vua Bệt treo, nên, đến ngày ấy ai có cái chi là khéo lạ đều rùng rùng đem đến mà phô-trương, cho đến đổi cái cuộc bài trí ra về ngủy-nga rực rỡ hơn các nước trên thế-gian nầy hết.

Có một lần kia, cũng nhằm dịp lễ đầu năm nói đó, khi gần mấn điển, ai nấy lăng thường xong và hầu hái tạ vua mà về, kẻ có một anh chà Ấn-độ dắc đến trước bệ một con ngựa, thằng yên cương rực rỡ, mới xem qua chẳng ai ngờ là ngựa giả bao giờ.

Anh chà qui làm lễ vua rồi đứng dậy nói : «Tâu chúa-công, tuy tôi đến chốt hơn hết mà ra mắt chúa-công, song tôi có con ngựa nầy là quí, chắc nội kỳ đấu-xảo nầy không ai có vật chi qui cho bằng. Xin chúa-công ghé mắt xem thử thì rõ. Vua nói : «Ta xem thật là khéo, khéo là tạc ra giống như ngựa sống không sai, nhưng mà thợ nào làm nó dáng có nhờ làm thật kỳ thì giống chớ khó gì. Bảo thử thợ nào khác coi, nó làm cũng in dặng vậy, mà còn khéo hơn nữa, việc ấy chẳng biết chừng.»

Anh chà nói : «Tâu chúa-công, không phải vì cái lối nó giống ngựa thiệt mà tôi đem đến đây dặng nói rằng khéo, rằng hiếm, ấy vì sự lợi dụng ngựa ấy kia; như tôi thì tôi dùng nó dặng rồi, còn đến người khác, nếu tôi truyền phép lại cho, thì cũng hay cũi ngựa ấy dặng vậy. Khi lên lưng rồi tôi muốn đi xa mấy muôn dặm, tôi cứ giục nó dặng vận đi đến nơi, trong nháy mắt. Có vậy đó tôi mới đem đến đây, vẫn thật là vật báu trong trời có một, và nếu chúa-công dạy tôi thì-nghiệm, tôi làm liền bây giờ cho chúa-công ngự lãm.»

Vua Bệt nghe nói liền dạy anh ta thử ngựa ấy cho mình xem.

Anh chà vâng lời thốt liền yên, ngồi vững rồi hỏi vua Bệt muốn sai mình đi xứ nào

Cách đó vua chừng ba dặm dường, có một hòn núi cao, và từ chỗ vua ngự chơi, dưới có thiên-hạ muôn trùng, mà ngó ra thì mất người vừa thấy núi đặng. Vua bèn chỉ núi ấy mà nói : «Kia ta muốn cho người đi đến : đường không phải xa lắm, để thử coi người đi rồi trở lại mau, chậm, thế nào. Song khó mà ngó theo người cho rõ, vậy người đến nơi phải bẻ về đây một tàu dừa mọc theo triền núi ấy, đặng có làm tin.»

Vua nói vừa dứt thì anh ta vặn then máy vài cái, rồi một tay gộp cương, một tay chỏi tại mỏ yên. Đồng đâu con ngựa vùng cất mình lên bỏng đất và bay bỗng lên không, mau như chớp nhán, dầu thấp, sau cao, rồi rồi đâu con mất nào tính thiên cho mấy cũng biết trông thấy đặng. Từ vua đến quan dân, ai nấy cũng đều xem sửng, và thiên hạ reo lên đầy đất.

Anh chà cỡi ngựa đăng vân đi vừa đặng một khắc thì ai nấy lại thấy đạn anh ta trở về đang lướt mây bay tới, tay có cầm một cái tàu dừa. Ngựa đáp xuống trước sân, và chạy đảo vài vòng, rồi anh chà gò cương lại trước vua, và nhảy xuống để tàu dừa trước bệ mà phục mạng, sắc mặt va, xem không một mỏi chút nào.

Thấy con ngựa ấy thì vua chẳng những khen ngợi mà thôi, mà lại còn muốn sao cho được nó về mình, và tính mua để làm báu nước, dầu anh chà đòi bao nhiêu cũng trả mà mua. Vua bèn nói : «Ban sơ thấy, nào có dè là thần-mã. Nhờ người cỡi thử nên ta mới biết cho. Vậy thì người khá để lại cho ta, ước giá bao nhiêu, người cứ nói.»

Anh chà đáp : «Tôi vẫn biết cái nhân-lực của chúa-công là rất tinh đời, hay phân biệt vàng thau, nên tôi chắc sao, khi tôi dẫn tích con ngựa nầy ra, chúa-công cũng biết nó không phải vật thường vậy. Tôi lại sẵn biết thành ý chắc hễ thấy ngựa nầy liền muốn sắm nó về tay chúa-công cho dặng mới nghe. Còn phần tôi, tuy tôi biết nó là đồ vô giá và có ý để nó dặng có chút danh lưu hậu thế, song tôi cũng vui lòng nhường lại cho chúa-công.

(Sau sẽ tiếp theo).

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đồng-bang ta dùng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm. chẳng hãng nào bì kịp. Lục-châu qui-vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hãng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI, — *đo xe-mi, cà-ra-oách, nón đi thử, giầy vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng học sinh, hộp họa hình, và* **La nouvelle Chambre claire universelle** *đồ để chơi Tennis, đá banh,* thuốc giết chuộc ngoài đồng **Ratinol spécial.** — Rượu chát đỏ và trắng bán nguyên thùng hiệu **Vins Bermond de Bordeaux.**

SAIGON — IMP. DE L'UNION TIRAGE 9,500 EXEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CUA.

Certifié le Tirage à : 2020 ex
le 10 - mai 1922